

Statsministeren

SVAR PÅ SPØRSMÅL

TIL SPØRRETIMEN 14.2.1990 kl. 11.00

Stortingets president

fra representanten Hallvard Bakke

"I Dagsrevyen 2. februar 1990 uttalte statsministeren følgende om tiltakene Stortinget vedtok i fjor for å motvirke arbeidsledigheten: "Vi hadde en pakke i fjor vår - den bare førte til at arbeidsledigheten steg og steg, slik at vi arvet jo et nivå med arbeidsledighet som var kolossalt høyt."

Hvordan kan statsministeren hevde at tiltak som satte et stort antall ledige mennesker i arbeid er årsaken til at "arbeidsledigheten steg og steg"?"

Ærede president,

Fra mars til desember i fjor økte antallet uten fast arbeid med ca. 30 000 (sesongkorrigert). Arbeidsmarkedet svekket seg gjennom hele året. Dette er et faktum vi må forholde oss til.

Den forrige regjering foreslo i mars i fjor tiltak på tilsammen nær 8 mrd. kroner over offentlige budsjetter fordi den mente dette ville motvirke ledigheten.

Vi har ennå ikke et klart bilde av den endelige virkning. Det vi vet er imidlertid følgende: Offentlige utgifter (eks. olje) økte som andel av fastlands - BNP fra 45,5 pst til 50 pst fra 1988 til 1989. Offentlige utgifter utenom olje økte reelt med nær 7 pst fra 1988 til 1989 - eller med ca. 16 mrd. kroner. Mens Regjeringen opprinnelig budsjetterte med et oljekorrigert underskudd på statsbudsjettet på 8 mrd. kroner, ble resultatet 26 mrd. kroner. Den voldsomme ekspansjonen i offentlig sektor skjedde uten at ledigheten sank - tvert imot den økte kraftig.

Mitt poeng i intervjuet i Dagsrevyen, som jo inneholdt adskillig mer enn den ene setning som er referert, var at det ikke er noen enkel sammenheng mellom ekstraordinære sysselsettingstiltak av den typen som den forrige regjering la frem i mars i fjor og lavere arbeidsledighet. Det knytter seg snarere betydelig usikkerhet til hvilke effekter slike "pakker" egentlig har - både på kort og lang sikt.

Erfaring synes å vise at rammevilkårene for virksomhet i privat sektor er avgjørende.

Selvfølgelig må en regjering også vurdere om spesielle "pakker" likevel kan forsvares ut fra kortsiktige forhold. Men det viktigste for å få nye investeringer igang, er tillit til en fast økonomisk politikk og stabile faste rammevilkår. I årene 1987 og 1988 strammet Brundtlandregjeringen inn i privat sektor, mens offentlige utgifter økte nær som før. Og da ledigheten eksploderte i 1989, - etter å ha økt også i 1988 -, var Arbeiderpartiregjeringens svar ytterligere sterkere økning i offentlige budsjetter. Det er dette som førte galt av sted. Denne voldsomme veksten i offentlige utgifter reduserer selvfølgelig ikke kostnadspresset i økonomien og holder også rentenivået høyere oppe. Og den demper investeringsviljen i privat sektor og dermed utviklingen i sysselsettingen i privat sektor.

Vi vet ikke eksakt hvor sterke disse negative signalene til privat sektor var, eller hvor sterke positive stimulanser "pakken" ga. Men vi vet altså at til tross for at Brundtland-regjeringen selv anslo at mars-pakken ville føre til at summen av sysselsatte og studenter/rekrutter ville gå opp i 30 - 35 000, økte ledigheten året gjennom med netto 30.000.

Vår regjering søker derfor å gå løs på de grunnleggende problemene. Gjennom å forsøke å løse disse vil vi kunne øke vekstevnen og styrke grunnlaget for full sysselsetting.